

“ถอดบทเรียนสู่ COVID-19

ตามแนวทางการวินิจฉัยและรักษาโรค

ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนในประเทศจีน”

โดยราชบัณฑิตด้านการแพทย์แผนจีนแห่งประเทศไทย

ศาสตราจารย์จาง ป้อหลี่

มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน

สาธารณรัฐประชาชนจีน

18 มีนาคม 2563

- สารแสดงความเสียใจ
- แนวทางการวินิจฉัยและรักษาโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแห่งชาติ
(ฉบับที่ 7) (เอกสารแนบที่ 1)
- แผนป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 (ฉบับที่ 6) (เอกสารแนบที่ 3)
- ประสพการณ์การใช้ยาจีนรักษาโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 และผลการรักษาทางคลินิก
 1. ข้อความบันทึกจากบทสัมภาษณ์ส่วนหนึ่งของท่านราชบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนจีน จาง ป้อ หลี
 2. ข้อมูลจากคณะทำงานวิจัยการใช้ยาจีนรักษาโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 นำโดยราชบัณฑิตสาขาการแพทย์แผนจีน ศาสตราจารย์จาง ป้อ หลี
- ยาจีนสำเร็จรูปที่แนะนำ
- สถานการณ์ระหว่างประเทศของการต่อสู้กับโรคระบาดด้วยการแพทย์แผนจีน

ขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งต่อประชาชนที่ทุกข์ทรมานจากการแพร่ระบาด

ของโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19

ในปัจจุบัน การแพร่กระจายของเชื้อ COVID-19 ในโลกเริ่มทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่สถานการณ์ในสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นกำลังอยู่ในช่วงที่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในนามของแพทย์แผนจีนแห่งมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน กระทบขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพทั้งหลาย ทั้งจากสถาบันการศึกษาพันธมิตรของเรา และสถาบันวิจัยทางการแพทย์ต่างๆ

ในฐานะแพทย์แผนจีนผู้หนึ่ง กระทบภูมิใจอย่างยิ่งที่จะแจ้งให้พันธมิตรของเราทั้งหลายทราบว่า ในช่วงสงครามป้องกันการแพร่ระบาดของโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 ที่เกิดขึ้นในสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น แพทย์แผนจีนได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในการรักษาโรคอย่างกว้างขวาง ผู้ป่วยส่วนใหญ่ในจีนได้รับประทานยาจีนร่วมด้วย วิธีการรักษาต่างๆ ของศาสตร์การแพทย์แผนจีน เช่น ผิงเข็ม ครอบแก้ว ชีกง เป็นต้น ได้ถูกนำมาใช้ในกระบวนการรักษาและป้องกันโรคอย่างแพร่หลาย ยาจีนมีบทบาทหลักที่ช่วยลดอัตราการเกิดภาวะรุนแรงของโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากนำมาใช้ในระยะแรกของอาการเจ็บป่วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การแพทย์แผนจีนได้เข้ามามีบทบาทอย่างทันที่ทั้งในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 ของจีนในครั้งนี้

โรคระบาดไม่มีพรมแดน การเกิดโรคระบาดได้สร้างชุมชนแห่งผู้ร่วมชะตากรรมให้เกิดขึ้น การทำงานของเรานั้นไม่เพียงแต่จะต้องร่วมกันต่อสู้เพื่อเอาชนะโรคร้ายภายในประเทศนี้เท่านั้น แต่เรายังต้องร่วมกันเสียสละและต่อสู้เพื่อมวลมนุษยชาติในนานาประเทศด้วย ในการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ครั้งนี้ เราได้สะสมประสบการณ์อันมีค่าไว้มากมาย และยินดีอย่างยิ่งที่จะได้นำความรู้เหล่านี้แบ่งปันไปยังนานาประเทศ ปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนได้แบ่งปันองค์ความรู้ เทคนิคต่างๆ เครื่องมือแพทย์ และแผนการวินิจฉัยและรักษาไปยังประเทศต่างๆ เป็นจำนวน 100 กว่าประเทศแล้ว ยังไม่รวมองค์กระหวางประเทศนับสิบ และองค์กระหวางภูมิภาคอีกหลายองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันหลายต่อหลายครั้ง นอกจากนี้จีนยังส่งทีมผู้เชี่ยวชาญออกไปยังประเทศต่างๆ เพื่อสนับสนุนการทำงานต่อสู้กับโรคนี้ในประเทศเหล่านั้นด้วย ในสภานี้ฉบับนี้ กระทบจึงได้นำองค์ความรู้เรื่องแนวทางการวินิจฉัยและรักษาโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) แผนป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 (ฉบับที่ 6) แนวทางการใช้ยาจีนรักษาโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 จากบทสัมภาษณ์ส่วนหนึ่งของกระทบเองและจากข้อมูลของคณะทำงานวิจัยฯ รวมทั้งข้อมูลยาจีนสำเร็จรูปที่แนะนำส่งมาของท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อ

ท่านทั้งหลาย ทั้งที่เป็นสถานศึกษา สถานพยาบาล และสถาบันวิจัยต่างๆ นอกจากนี้ ทางเรายังยินดีจัดหาเงินสำเร็จรูปเพื่อใช้ในการป้องกันโรคระบาดและใช้ในงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ตามความต้องการของท่านด้วย

ไม่ว่าฤดูหนาวจะหนาวเหน็บเพียงใด ทว่าดอกไม้ในฤดูใบไม้ผลิก็ยังคงผลิบานอย่างงดงามเสมอ กระผมเชื่อว่าเงินและโลกจะผ่านพ้นวิกฤตการณ์โรคระบาดอันเลวร้ายนี้ไปได้ในที่สุด กระผมยังรอคอยที่จะพบทุกท่านอีกครั้งในอนาคตอันใกล้นี้ที่มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนโบราณแห่งทะเลสาบเทียนจินอันแสนสวยงาม

ด้วยความเคารพอย่างสูง

ศ.จาง ป้อ หลี

ราชบัณฑิตด้านการแพทย์แผนจีนแห่งประเทศไทย

อธิการบดีมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน

18 มีนาคม 2563

ประสบการณ์และประสิทธิภาพในการใช้สมุนไพรจีนในการรักษา COVID-19 ทางคลินิก

(1) การเชื่อมโยงที่สำคัญของประสิทธิภาพการรักษาทางการแพทย์แผนจีนในการรักษาโรค ปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 -----ข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์นักข่าวจากหนังสือพิมพ์ Economic Information Daily ของท่านศาสตราจารย์จาง ป้อ หลี

ผู้สื่อข่าวจาก Economic Information Daily : สถานการณ์ทั่วไปล่าสุดของการแพทย์แผนจีน / การแพทย์แผนจีนแบบผสมผสานกับแผนปัจจุบันในการรักษาโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 คืออะไร? โปรดให้ข้อมูลที่จำเพาะเจาะจง อาทิ จำนวนผู้ป่วย ยาที่ใช้ในการรักษา รวมไปถึงผลของการรักษา

ศ.จาง ป้อ หลี : จากการบันทึกจนถึงวันที่ 3 มีนาคม ทั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น มีผู้ติดเชื้อที่ได้รับการยืนยันอย่างเป็นทางการที่ได้รับการรักษาด้วยยาสมุนไพรจีนถึง 92.58% และในจำนวนนั้นเป็นชาวอุ๋ฮั่นและชาวมณฑลหูเป่ย์รวมอยู่ถึง 91.86% และ 89.40% จำนวนผู้ป่วยที่มีการกักตัวในอุ๋ฮั่นได้รับการรักษาด้วยสมุนไพรจีนจำนวน 96% และมีผู้ป่วยที่ใช้สมุนไพรจีนในโรงพยาบาลเกิน 90% เนื่องจากข้อมูลทางคลินิกอยู่ในระหว่างดำเนินการ เลยจะขอยก case บาง case มาเป็นตัวอย่าง

โรงพยาบาลการแพทย์ผสมผสานการแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนปัจจุบันในมณฑลหูเป่ย์ได้รับผู้ป่วยจำนวน 52 ราย (ผู้ป่วยที่มีอาการทั่วไป 40 ราย ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง 10 ราย และผู้ป่วยอาการหนัก 2 ราย) แยกเป็นการรักษาแบบผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนจีนกับการแพทย์แผนปัจจุบัน จำนวน 34 ราย และการรักษาโดยการใช้ยาแผนปัจจุบันเพียงอย่างเดียว จำนวน 18 ราย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า การรักษาแบบผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนจีนกับการแพทย์แผนปัจจุบันช่วยลดเวลาในการแสดงอาการทางคลินิกลงได้ 2 วัน ระดับอุณหภูมิในร่างกายกลับสู่ภาวะปกติโดยใช้เวลาที่รวดเร็วขึ้น 1.74 วัน และระยะเวลาในการพักรักษาตัวในโรงพยาบาลลดลง 2.21 วัน กลุ่มที่รับการรักษาแบบผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนจีนกับการแพทย์แผนปัจจุบันมีผู้ป่วยที่มีอาการทั่วไปจำนวน 2 ราย เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระยะรุนแรง ส่วนกลุ่มที่รับการรักษาโดยการใช้ยาแผนปัจจุบันเพียงอย่างเดียวมีผู้ป่วยที่มีอาการทั่วไปจำนวน 6 ราย เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระยะรุนแรง และอัตราการรักษาหายขาดพบว่าการรักษาแบบผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนจีนกับการแพทย์แผนปัจจุบันมีอัตราการรักษาให้หายขาดดีกว่าการรักษาแบบการใช้ยาแผนปัจจุบันเพียงอย่างเดียวสูงถึง 30%

โรงพยาบาล Jiangxia ทำการรักษาผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรงและผู้ป่วยทั่วไป จำนวน 576 ราย โดยใช้ยาตำรับ Xuanfei Baidu tang และ Qingfei Paidu tang เป็นหลักร่วมกับการใช้จิ้นรูปแบบผงชงน้ำเพิ่มลดตัวยาตามอาการแสดง และในขณะเดียวกันได้เสริมการรักษาโดยให้ผู้ป่วยรำไท่เก๊ก รำมวยจิ้น(ปาต้วนจิ้น) และการพอกยาจิ้นตามจุดฝังเข็มต่าง ๆ พบว่าอาการต่างๆบรรเทาลงอย่างมีนัยสำคัญ อาการเหล่านั้น ได้แก่ ไอ มีไข้ อ่อนเพลีย หายใจลำบาก คอแห้ง แน่นหน้าอก หายใจถึงรวมถึงเจ็บหน้าอก และอาการเบื่ออาหาร จนถึงตอนนี้ยังไม่มีรายงานผู้ป่วยที่มีอาการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระยะอันตราย

ในอีกแห่งหนึ่ง โรงพยาบาลดังกล่าวได้รับผู้ป่วย COVID-19 เข้ารักษาจำนวน 330 ราย โดยผู้ป่วยกลุ่มนี้ไม่มีการใช้ยาจิ้นในการรักษา ต่อมาพบว่าผู้ป่วยจำนวน 32 รายมีอาการรุนแรงขึ้น จึงเป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการใช้ยาจิ้นร่วมรักษาช่วยยับยั้งความรุนแรงของโรคได้

ขณะนี้มิโรงพยาบาลทั้งหมด 23 แห่งใน 9 มณฑลเช่น People 's Hospital of Wuhan University, Wuhan Jinyintan hospital, The First Affiliated hospital of Guangzhou medical university เป็นต้น โรงพยาบาลเหล่านี้ได้ร่วมกันวิจัยการใช้ยาจิ้นเหลียนฮวาชิงเวินในการรักษาโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 ทางคลินิกในผู้ป่วยจำนวน 284 ราย ผลการวิจัยพบว่าผู้ป่วยมีอาการต่างๆลดลง ระยะเวลาดำเนินโรคลดลง และผลการตรวจปอดทางรังสีวิทยาดีขึ้น อัตราการรักษาหายและระยะเวลาการดำเนินโรคในกลุ่มทดลองที่ใช้ยาจิ้นเหลียนฮวาชิงเวินรักษาร่วมกับการใช้ยาแผนปัจจุบันมีแนวโน้มให้ผลดีขึ้นอย่างชัดเจนมากกว่ากลุ่มที่ใช้การรักษาด้วยวิธีทางการแพทย์แผนปัจจุบันเพียงอย่างเดียว

ผู้สื่อข่าวจาก Economic Information Daily : ตามที่ให้ความสนใจว่าโรงพยาบาลสนามในเมืองเจียงซีมีการใช้ยาจิ้นร่วมกับยาแผนปัจจุบันในการรักษาผู้ป่วย COVID-19 ที่มีอาการทั่วไปเป็นหลัก ท่านศาสตราจารย์จะอธิบายผลการรักษาโรคอย่างไร

ศ.จาง ป้อหลี่ : โรงพยาบาลสนามของเมืองเจียงซีได้รับผู้ป่วย COVID-19 เข้ารับการรักษาจำนวน 567 ราย คิดเป็นผู้ป่วยที่อาการทั่วไปจำนวน 71% และผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงจำนวน 29% โดยปัจจุบันไม่มีผู้ป่วยที่มีอาการหนักขึ้น และมีผู้ป่วยที่รักษาหายออกจากโรงพยาบาลแล้วจำนวน 284 ราย โดยไม่มีผู้ป่วยที่ออกจากโรงพยาบาลไปแล้วกลับมาป่วยซ้ำ

อายุของผู้ป่วยแบ่งเป็นอายุ 20-40 ปี คิดเป็น 29.5% อายุ 40-59 ปี คิดเป็น 49.3% และอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็น 17.7%

อาการของผู้ป่วยขณะที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประมาณ 30% พบว่าผู้ป่วยมีอาการอ่อนแรงและหายใจสั้น และอีกประมาณ 40% ของผู้ป่วยพบว่ามีอาการไอ จากการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์แผนจีนพบว่าลิ้นของผู้ป่วยมีลักษณะแดงฝ้าเหลืองเหนียว และลิ้นซีดอ้วนฝ้าขาวเหนียวเป็นหลัก ซีฟจรมีลักษณะลิ้น (滑脉 และ 濡脉) เป็นหลัก จากอาการที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 มีความสัมพันธ์กับปัจจัยก่อโรคชนิดความชื้นในทางการแพทย์แผนจีน ซึ่งสามารถแสดงอาการออกมาในลักษณะภาวะร้อนชื้นและภาวะเย็นชื้นได้ เมื่อวินิจฉัยแยกแยะภาวะโรคแล้ว จึงมีการใช้ยาจีนตำรับ Xuanfei Baidu tang และ Qingfei Paidu tang เป็นตำรับยาหลัก ผู้ป่วยส่วนน้อยมีการใช้ยาจีนชนิดผงชงดื่มร่วมด้วยโดยมีการปรับลดตัวยาตามอาการ นอกจากนี้ยังจัดให้ผู้ป่วยได้มีการออกกำลังกายทางวิถีแพทย์จีนเช่น รำไท้เก๊ก และรำมวยจีนปาด้วนจิน รวมทั้งมีการพอกยาจีนตามจุดฝังเข็มต่าง ๆ พบว่าอาการของผู้ป่วยดีขึ้นเป็นลำดับ

หลังจากผู้ป่วยได้รับการรักษาแล้ว พบว่าสามารถควบคุมอุณหภูมิร่างกายได้ดีขึ้น โดย 99% ของผู้ป่วยมีอุณหภูมิต่ำกว่า 37°C และมีเพียง 1% เท่านั้นที่อุณหภูมิสูงกว่า 37°C ส่วนผลการตรวจทางรังสีวิทยาด้วยภาพถ่ายจากเครื่องเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT SCAN) พบว่าการอักเสบของปอดผู้ป่วยดีขึ้น ส่วนอาการทางคลินิกก็ลดลงอย่างเห็นได้ชัด อาทิ อาการไอ ตัวร้อน ไม่มีแรง หายใจหอบ คอแห้ง แน่นหน้าอก หายใจสั้น ปากขม และรู้สึกไม่อยากอาหาร มีอาการดีขึ้นกว่าช่วงก่อนรักษาอย่างเห็นได้ชัด

สิ่งที่พวกเราให้ความสนใจและติดตามอย่างหนัก คือระยะเวลาที่ใช้รักษาผู้ป่วยจนหายสนิทและอัตราส่วนระหว่างอาการที่ไม่รุนแรงเปลี่ยนเป็นอาการรุนแรง ดัชนีชีวิตทั้งสองนี้จะเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่ใช้ประเมินประสิทธิผลของการแพทย์แผนจีน จากการวิจัยก่อนหน้านี้สามารถเห็นได้ชัดเจนว่า ดัชนีชีวิตทั้งสองนี้ล้วนบอกได้ว่ามีประสิทธิผลในการรักษาแน่นอน

ผู้สื่อข่าวจาก Economic Information Daily : ในเมืองอู่ฮั่นรวมถึงทั้งเขตมณฑลหูเป่ย์ การใช้การแพทย์แผนจีนหรือการแพทย์ผสมผสานรักษาผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงและอาการวิกฤติมีผลการรักษาเป็นอย่างไร

ศ.จาง ป้อหลี่ : ในการรักษาผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงก็ยังคงต้องใช้การแพทย์แผนจีนช่วยสนับสนุนการรักษาจะขาดหรือน้อยลงอย่างไรก็ต้องใช้ เพราะในการรักษาช่วงสำคัญนี้ยาจีนสามารถพลิกชะตาของผู้ป่วย เปลี่ยนจากตายเป็นอยู่รอดได้เลยทีเดียว

ในการวิจัยเปรียบเทียบทางคลินิกในผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง 75 ราย แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่ใช้ยาแผนปัจจุบันร่วมกับยาจีนเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ใช้ยาแผนปัจจุบันเพียงอย่างเดียว ระยะเวลาที่จะตรวจสารพันธุกรรมของเชื้อแล้วได้ผลลบ และระยะเวลาอนโรงพยาบาลของผู้ป่วยโดยเฉลี่ยลดลง 3 วัน ผู้ป่วยที่มีอาการวิกฤติเมื่อผ่านการหารือร่วมจากผู้เชี่ยวชาญทั้งแพทย์แผนจีนและแพทย์แผนปัจจุบัน วิเคราะห์แยกแยะสภาวะโรคและทำการรักษาแล้ว ยาจีนสามารถแสดงประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น เพิ่มระดับความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือด (SpO₂) ระวังการอักเสบ เป็นต้น

ระหว่างการช่วยชีวิตผู้ป่วยที่มีอาการหนักและอาการวิกฤติ การสังเกตการณ์ร่วมกันของผู้เชี่ยวชาญทั้งการแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนปัจจุบันแล้วเลือกใช้ยาจีนในรูปแบบยาฉีดยาที่เหมาะสมตามลักษณะอาการของโรค สามารถป้องกันการเปลี่ยนจากอาการหนักเป็นอาการวิกฤติและยังสามารถลดอัตราการเสียชีวิตได้

ผู้สื่อข่าวจาก Economic Information Daily : หากกล่าวถึงยาจีนในรูปแบบยาฉีดยา ไม่กี่ปีก่อนหน้านี้ มีเสียงต่อต้านไม่น้อย ในโรงพยาบาลระดับสองหรือต่ำกว่าระดับสองหากใช้ยาจีนในรูปแบบยาฉีดยา ผู้ป่วยจะไม่สามารถเบิกประกันได้ การต่อสู้กับโรคระบาดในครั้งนี้ มาตรการการรักษาระดับประเทศแนะนำให้ใช้ยาจีนในรูปแบบยาฉีดยาในผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงและอาการวิกฤติ ท่านมองปัญหาข้อนี้ได้อย่างไร

ศ.จางป้อหลี่ : ยาสมุนไพรจีนในรูปแบบฉีดยาเพื่อการรักษาที่ได้รับการแนะนำให้ใช้ในคู่มือการรักษาของประเทศนั้น เนื่องจากเป็นยาสมุนไพรที่ผ่านการวิจัยถึงความปลอดภัยทางคลินิกและยืนยันว่าได้ผลในการรักษาทางคลินิกเป็นอย่างดีมานานแล้ว ดังนั้นจึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการรักษาให้แพร่หลายมากขึ้น ซึ่งยาสมุนไพรจีนในรูปแบบฉีดยานี้มีสรรพคุณเด่นในการรักษาสภาวะหรืออาการที่ค่อนข้างหนัก เป้าหมายเพื่อช่วยรักษาชีวิตของผู้ป่วยเป็นหลัก แต่ปัจจุบันในท้องตลาดมียาสมุนไพรรูปแบบฉีดยาจำนวนถึงหนึ่งในสามที่ไม่ค่อยได้คุณภาพและจำเป็นต้องเข้าไปควบคุมการใช้อย่างเร่งด่วน ซึ่งยากกลุ่มนี้เองที่ทำให้เกิดข้อสงสัย และความเข้าใจผิดในเรื่องของสรรพคุณของยาสมุนไพรจีนแบบฉีดยา อันที่จริงปัญหาเหล่านี้เรื้อรังมาเกินกว่ายี่สิบปีแล้ว นี่จึงเป็นโอกาสที่เหมาะสมที่สุดที่จะได้จัดการแก้ไขและสร้างความกระจ่างเสียที

การระบาดครั้งนี้ เราเน้นรักษาชีวิตผู้ป่วยเป็นหลัก ตอนนี้เรายังคงมีผู้ป่วยหนักเหลืออยู่เกือบ 4800 คน ผลการรักษาที่ผ่านมาได้ผลเร็วและดีกว่าที่ที่มีการคาดการณ์ไว้ ซึ่งจุดเปลี่ยนสำคัญมาจาก ความกล้าในการนำยาสมุนไพรจีนแบบฉีดยามาใช้รักษาผู้ป่วยอาการหนักนั่นเอง ยกตัวอย่างเช่น กรณีผู้ป่วยที่มีภาวะออกซิเจนในเลือดต่ำมาก (hypoxemia) ความอิ่มตัวของออกซิเจนในเลือด (oxygen saturation) มีความผันผวนมาก หลังจากให้ยา

สมุนไพรแบบฉีดตำรับ “เซิงม่าย (Shengmai zhusheye)” และ “เซินม่าย (Shenmai zhusheye)” พบว่าความอึดตัวของออกซิเจนในเลือดกลับสู่สภาวะคงที่ภายหลังจากการให้ยาเพียงแค่ 1-2 วันเท่านั้น และหลังจากให้ยาสองตัวนี้อย่างต่อเนื่องอีก 2 วัน พบว่าระดับออกซิเจนในเลือดของผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างมาก หรือในกรณีภาวะการอักเสบรุนแรงกะทันหัน เราใช้ “Xuebijing zhusheye” เพื่อระงับหรือลดความรุนแรงของภาวะอักเสบนั้น และในกลุ่มผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อภายในปอดเรื้อรังรักษายาก สามารถเพิ่มยาสมุนไพรจีนแบบฉีด ตำรับ “Reduning zhusheye” และ “Tanreqing zhusheye” ซึ่งสามารถเสริมฤทธิ์ของยาต้านการอักเสบ (antibiotics) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขณะนี้ในมณฑลอุฮั่นมีการใช้การแพทย์แบบผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนปัจจุบันกับการแพทย์แผนจีนในการร่วมวินิจฉัยและรักษาผู้ป่วยหนักในโรงพยาบาลจินอันถาน (Jinyintan Hospital) โรงพยาบาลเฉพาะทางโรคปอด (Pulmonary Hospital) และ Wuhan Union Hospital นอกจากนี้สำหรับผู้ป่วยวิกฤติควรจะต้องได้รับการใช้ยาสมุนไพรจีนแบบฉีดให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

ตำรับยาสมุนไพรจีนสำเร็จรูปที่แนะนำ

กลุ่มสมาชิกผู้เชี่ยวชาญแห่งประเทศไทย กลุ่มราชบัณฑิตด้านการแพทย์แผนจีนแห่งประเทศไทย และ ศาสตราจารย์จางป๋อหลืออิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน ได้ยืนยันการใช้ยาสมุนไพรจีนในการรักษาผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในทางคลินิกว่าได้ผลในการรักษาที่ได้อย่างชัดเจน ซึ่งกลุ่มสมาชิกผู้เชี่ยวชาญแห่งประเทศไทยนั้นได้รับรองตำรับยาสมุนไพรและยาสมุนไพรจีนสำเร็จรูปสำหรับการรักษาด้วยกันทั้งสิ้น 6 ตำรับ อาทิเช่น ตำรับยา “ชิงเฟี้ยผ่ายตุ้ทัง (Lung Cleansing and Detoxifying Decoction)” “จินฮัวชิงกานเคอลี่ (Jinhua Qinggan Granule)” “เหลียนฮัวชิงเวินเจียวหนาง (Lianhua Qingwen Capsule)” ยาตำรับเหล่านี้นอกจากจะให้ผลการรักษาที่ดีแล้ว ยังพบว่ายาสมุนไพรจีนเหมาะสมและสามารถรักษาผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ดีในทุก ๆ ระยะอีกด้วย

การใช้ยาสมุนไพรจีนในผู้ป่วยกลุ่มอาการไม่รุนแรง (mild symptoms) และกลุ่มอาการโดยทั่วไป (moderate symptoms) พบว่านอกจากสามารถลดอาการต่าง ๆ ของผู้ป่วยได้อย่างชัดเจนและลดระยะเวลาการรักษาตัวในโรงพยาบาลแล้ว ยังสามารถป้องกันไม่ให้เกิดโรคดำเนินเข้าสู่สภาวะที่รุนแรงมากขึ้น

ส่วนในกลุ่มผู้ป่วยอาการหนัก (severe symptoms) และกลุ่มผู้ป่วยวิกฤติ (critically symptoms) การใช้ยาสมุนไพรจีนร่วมกับการรักษาทางการแพทย์แผนปัจจุบัน พบว่าสามารถลดอาการของผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะป็นอาการไข้ อาการหอบ หรืออาการไอ เป็นต้น ส่งผลให้อาการของผู้ป่วยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

สำหรับกลุ่มผู้ป่วยที่อยู่ในระยะฟื้นฟู ยาสมุนไพรจีนสามารถลดของพังผืดในปอด และฟื้นฟูการทำงานของปอดให้กลับเข้าสู่สภาวะปกติ หรือในกลุ่มที่ยังมีอาการบางอาการหลงเหลืออยู่ อาทิ หายใจสั้นหรือหายใจไม่อิ่ม (shortness of breath) อ่อนเพลีย สามารถรักษาโดยให้ยาสมุนไพรจีนหรือรักษาในรูปแบบการทำอาหารเป็นยา เพื่อบำรุงปอดเสริมการทำงานของม้าม เสริมสารอินและสารน้ำภายในร่างกาย

ยาจีนสำเร็จรูปที่แนะนำ ได้แก่

1. Jinhua Qinggan Capsule ได้รับการขึ้นทะเบียนในประเทศจีนแล้ว (หมายเลขขึ้นทะเบียน No. GYZZ Z20160001). ปัจจุบันได้มีการวิจัยยา Jinhua Qinggan สามารถรักษาผู้ติดเชื้อ Covid-19 ในระดับเบาได้ เห็นผลการรักษาชัดเจน ช่วยให้อุณหภูมิในร่างกาย อาการแสดงออก และการอักเสบลดลงได้ในระยะเวลาอันสั้น และลดอัตราการดำเนินของโรคจากระดับเบาเข้าสู่สภาวะที่รุนแรงมากขึ้นได้

2. Lianhua Qingwen Capsule ได้รับการขึ้นทะเบียนในประเทศจีนแล้ว (หมายเลขขึ้นทะเบียน No. GYZZ Z20040063) ปัจจุบันอยู่ในช่วงการทดลองทางคลินิกระยะที่สองสำหรับการลงทะเบียนในสหรัฐอเมริกา. Lianhua Qingwen Capsule เป็นตัวยาแนะนำที่สามารถป้องกันและรักษาผู้ติดเชื้อ Covid-19 อีกทั้งยังสามารถรักษาอาการที่เกี่ยวข้องกับโรคหวัดได้ ผลการรักษาดี
3. Huoxiang Zhengqi Capsule ได้รับการขึ้นทะเบียนในประเทศจีนแล้ว (หมายเลขขึ้นทะเบียน No. GYZZ Z13020797)
4. Shufeng Jiedu Capsule ได้รับการขึ้นทะเบียนในประเทศจีนแล้ว (หมายเลขขึ้นทะเบียน No. GYZZ Z20090047)

การต่อสู้กับโรคระบาดด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติ

“ประสบการณ์การใช้แพทย์แผนจีนรักษา COVID-19 ถือเป็นจุดเด่นของแผนการรักษา COVID-19 ของจีน” ศ.จาง ป๋อหลี่ ราชบัณฑิตด้านการแพทย์แผนจีนแห่งประเทศจีน อธิการบดีมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน ซึ่งปฏิบัติงานเป็นผู้เชี่ยวชาญส่วนกลาง ได้พูดถึงการนำประสบการณ์การรักษา COVID-19 ด้วยการแพทย์แผนจีน ไปร่วมต่อสู้ COVID-19 ในระดับนานาชาติ ไว้ว่า

หลังจาก WHO ประกาศให้ COVID-19 เป็นโรคระบาดใหญ่ทั่วโลกแล้วนั้น เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2563 จาง ป๋อหลี่ เฉียนเสี่ยวหลิน หวงลูฉี ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนจีน ที่อยู่แนวหน้าในการต่อสู้ COVID-19 ที่ระบาดใหญ่ในอู่ฮั่น ได้กล่าวถึงความพยายามที่จะนำประสบการณ์การรักษาด้วยการแพทย์แผนจีน ส่งต่อให้นานาชาติที่กำลังมีการระบาดของ COVID-19 ซึ่งปัจจุบันมีสถาบันวิจัยจากประเทศเกาหลี ญี่ปุ่น อิตาลี ได้ส่งจดหมายมาถึงเรา ประการแรก คือ ขอแบ่งปันประสบการณ์การรักษา COVID-19 ประการที่ 2 คือ ขอข้อมูลประสบการณ์การใช้แพทย์แผนจีนรักษา COVID-19 เพื่อนำไปเป็นแนวทาง สถาบันการแพทย์ทั้ง 3 แห่งนี้ มีคลินิกของตัวเอง มีความหวังที่จะต่อสู้กับ COVID-19 อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โรงพยาบาลทั้ง 3 แห่ง อยากให้เราให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์การใช้ยาจีนสำเร็จรูป และส่งมอบข้อมูลรายงานผลการตรวจทางห้องทดลอง เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ทางคลินิก ซึ่งตอนนี้ จาง ป๋อหลี่ ได้นำข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแปลเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อแบ่งปันให้กับโรงพยาบาลทั้ง 3 แห่งแล้ว

นอกจากนี้ หวงลูฉี ยังได้กล่าวถึงความร่วมมือที่มีกับประเทศเกาหลี ซึ่งทางเกาหลีหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะนำบทเรียนจากประสบการณ์การใช้แพทย์แผนจีนรักษาและป้องกัน COVID-19 โดยเฉพาะการหาแบบการคัดกรองผู้ป่วยทางคลินิก เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการรักษาที่เป็นไปอย่างตรงเป้าหมายต่อไป

ทางฝั่งประเทศเกาหลีได้มุ่งหวังที่จะหายาสมุนไพรที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศ(เกาหลีใต้) มาประกอบเป็นตำรับยาที่มีสรรพคุณเพื่อการป้องกันและรักษา COVID-19 “โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประสบการณ์การรักษาด้วยการแพทย์แผนจีน การใช้ยาจีนที่ประสบความสำเร็จแล้วนั้น เกาหลีใต้จะสามารถนำไปใช้ได้โดยตรงและอย่างรวดเร็ว”

งเสี่ยวหลินกล่าวไว้ว่าได้มีการติดต่อทำความเข้าใจสถานการณ์ของโรคปอดอักเสบจากเชื้อ COVID-19 กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขท้องถิ่นในอิหร่านและแพทย์แผนจีนในประเทศอิตาลี เกี่ยวกับอาการแสดงของโรคในประเทศดังกล่าวเปรียบเทียบกับประเทศจีนที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่โดยการสังเกตลิ้นของผู้ป่วยซึ่งพบว่า อาการแสดงของโรคในผู้ป่วยทั้งสองฝั่ง(อิหร่าน-อิตาลีและประเทศจีน) “มีความใกล้เคียงกันมาก”

โดยเฉพาะอาการตัวร้อน อ่อนเพลีย ไอ และเบื่ออาหาร ทำให้บรรดาแพทย์แผนจีนในลักเซมเบิร์ก สหรัฐอเมริกา และแคนาดา มีความประสงค์ที่จะขอรับยาจีนเพื่อใช้ป้องกันโรคให้กับผู้อยู่อาศัยในประเทศนั้นๆ “แต่ปัญหาคือ ยาสมุนไพรจีน รวมถึงยาเม็ด ยาชงและยาสำเร็จรูปมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน”

*ข่าวจากมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน : จางป้อหลี่ ถงเสี่ยวหลิน หวงฉู่ฉี | เผยแพร่ความรู้
ศาสตร์การแพทย์แผนจีนสู่นานาชาติ เพื่อร่วมกันต่อสู้กับโรคระบาดใหม่ COVID-19*

แปลไทยและเรียบเรียงโดย : คณาจารย์ คณะการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ